

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Lipsk za 2018 r.

Lipsk, kwiecień 2019 r.

I. Wstęp

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10 oraz art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2018 r. poz. 1454 ze zm.) gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności dokonują corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Analizę sporządza się w terminie do dnia 30 kwietnia za poprzedni rok kalendarzowy. Podlega ona publicznemu udostępnieniu na stronie Biuletynu Informacji Publicznej urzędu.

II. Zagadnienia ogólne

W okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i ich transport do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów realizowany był przez BIOM Sp. z o. o., Dolistowo Stare I 144, 19 – 124 Jaświły. Firma została wybrana w trybie przetargu nieograniczonego. Umowa na realizację usług została zawarta na okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.

Odpady zmieszane o kodzie 20 03 01 z **terenu miasta Lipsk** odbierane były:

1. z terenu zabudowy jednorodzinnej:

- 1) w okresie od kwietnia do października - raz na dwa tygodnie,
- 2) w pozostałym okresie - raz w miesiącu,

2. z terenu zabudowy wielorodzinnej:

- 1) w okresie od kwietnia do października - raz w tygodniu,
- 2) w pozostałym okresie - raz na dwa tygodnie.

Odpady zmieszane o kodzie 20 03 01 z **terenu wiejskiej części gminy Lipsk** odbierane były raz w miesiącu.

Selektywna zbiórka odpadów na terenie gminy została zorganizowana w następujący sposób:

1. 5 rodzajów odpadów, tj. **papier, metale i tworzywa sztuczne, szkło oraz popiół** zbierane były „u źródeł”, tj. w miejscu ich powstawania raz na dwa miesiące,
2. **odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz zużyte opony** odbierane były w ramach zbiórki, tzw. „wystawki” organizowanej 2 razy w roku,
3. **zużyte baterie i akumulatory** zbierane były w specjalnych pojemnikach w budynkach użyteczności publicznej (szkoły, urzędy, bank, poczta itp.),
4. **przeterminowane leki** - w dwóch aptekach na terenie miasta Lipsk,
5. **odpady budowlane i rozbiórkowe** - w specjalnych kontenerach zamawianych odpłatnie przez właścicieli nieruchomości
6. **biodopady** stanowiące odpady komunalne:
 - 1) od właścicieli nieruchomości z terenu miasta Lipsk:
 - a) raz na dwa tygodnie w okresie od kwietnia do października oraz raz w miesiącu w pozostałym okresie – z terenu zabudowy jednorodzinnej;
 - b) raz w tygodniu w okresie od kwietnia do października oraz raz na dwa tygodnie w pozostałym okresie – z terenu zabudowy wielorodzinnej;
 - 2) od właścicieli nieruchomości z terenu wiejskiej części Gminy Lipsk - raz w miesiącu

Jeśli chodzi o wysokość stawek, to w roku 2018 były one takie same, jak w roku 2017 i wynosiły:

a) dla ilości osób w gospodarstwie do 5 włącznie:

- **8,00 zł/osoba/miesięcznie** – odpady segregowane

- **11,00 zł/osoba/miesięcznie** – odpady niesegregowane

b) dla ilości osób w gospodarstwie – 6 i więcej:

- **40,00 zł/gospodarstwo domowe/miesięcznie** - odpady segregowane

- **55,00 zł/gospodarstwo domowe/miesięcznie** - odpady niesegregowane

Wg stanu na 31.12.2018 r. na terenie gminy było **87 gospodarstw domowych 6-cio osobowych i większych**, w tym **66** zbierało odpady w sposób selektywny, a **21** – bez selekcji.

III. Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

1. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Na terenie gminy Lipsk nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Odpady zmieszane, zielone oraz pozostałości z sortowania i mechaniczno-biologicznego przetwarzania w 2018 r. kierowane były - zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami do **Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce - Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów**.

Biom Sp. z o.o., jako inwestor budowy i operator **ZZO w Koszarówce** zbudowanego w ramach projektu „Biebrzański System Gospodarki Odpadami – etap II” dla 19 gmin członkowskich Związku Komunalnego Biebrza uruchomił instalację w IV kwartale 2013 r. Od tego czasu odpady kierowane są do stacji przeładunkowej w Dąbrowie Białostockiej, a stamtąd do **ZZO w Koszarówce**.

2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

Wszelkie potrzeby inwestycyjne gminy Lipsk związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi realizowane są za pośrednictwem Związku Komunalnego Biebrza, którego gmina jest członkiem oraz firmy BIOM Sp. z o. o. – operatora **ZZO w Koszarówce**, której gmina Lipsk jest współudziałowcem.

3. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w okresie 01.01.2018 r. – 31.12.2018 r.

W 2018 r. koszty poniesione przez gminę w związku z gospodarowaniem odpadami komunalnymi wyniosły ogółem: **602.899,80 zł**, w tym:

- odbiór i transport odpadów komunalnych: **308.940,48 zł**

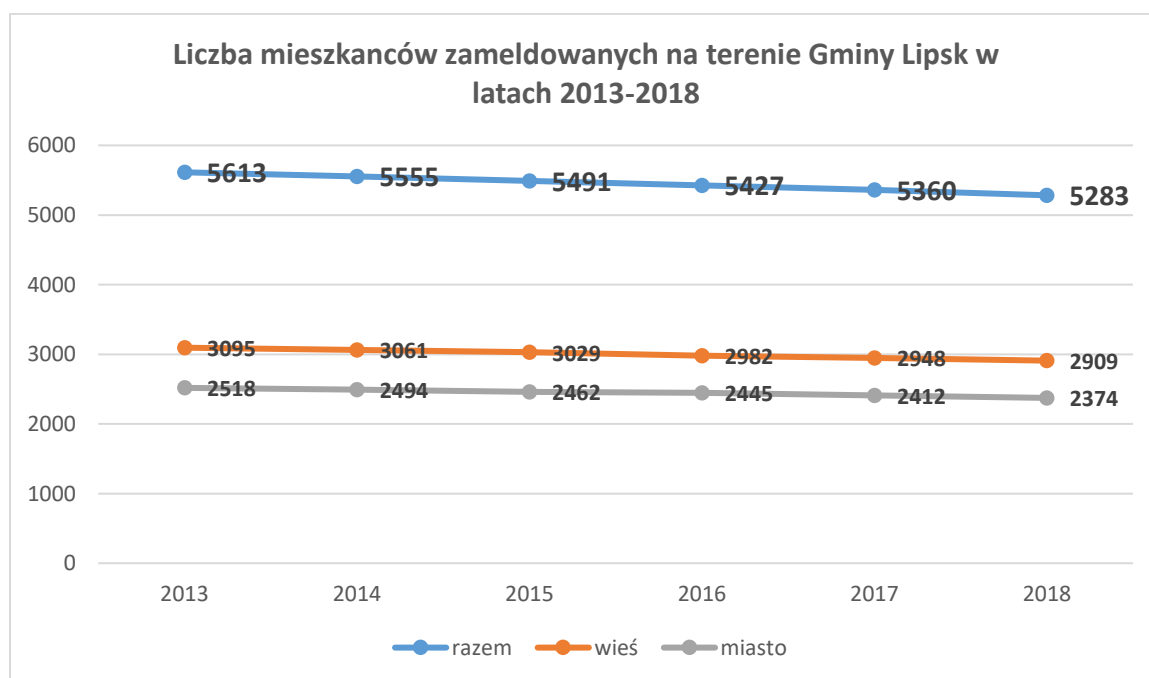
- zagospodarowanie odpadów komunalnych: **255.033,21 zł**

- koszty administracyjne, tj. płace pracowników, program komputerowy, jego serwisowanie, ustawowe koszty upomnień, koszty prowizji bankowych, szkolenia pracowników oraz literatura fachowa i materiały biurowe: **38.926,11 zł**.

Jeśli chodzi o przychody gminy z tytułu opłaty śmieciowej, to w 2018 r. wyniosły one **393.643,11 zł**. Daje to deficyt w wysokości **209.256,69 zł**, który został pokryty w części z oszczędności zgromadzonych w latach poprzednich, w części natomiast z budżetu gminy.

4. Liczba mieszkańców i sposób zbierania odpadów

Liczba mieszkańców zameldowanych na terenie gminy Lipsk na dzień 31.12.2013 r. wyniosła **5.613**, w tym w mieście Lipsk – **2.518**, a na wiejskim terenie gminy – **3.095**, na koniec roku 2014 – **5.555** osób, w tym w mieście Lipsk – **2.494**, a na wiejskim terenie gminy – **3.061**, na koniec roku 2015 – **5.491** osób, w tym **2.462** w mieście Lipsk, a na wiejskim terenie gminy - **3.029** osób, na koniec roku 2016 – **5.427**, w tym w mieście Lipsk – **2.445**, a na wiejskim terenie gminy – **2.982**, na koniec roku 2017 – **5.360**, w tym w mieście Lipsk – **2.412**, a na wiejskim terenie gminy – **2.948**, natomiast na koniec roku 2018 – **5.283**, w tym w mieście Lipsk – **2.374**, a na wiejskim terenie gminy – **2.909**. Spadek liczby ludności to - od czasów transformacji ustrojowej - stały trend w sytuacji demograficznej gminy. Przedstawia to poniższy wykres:

Na dzień 31.12.2018 r. liczba deklaracji złożonych przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych wyniosła **1.072**, a systemem objęto **3.587 osób**. Zdecydowanie podkreślić należy fakt, że jest to aż o **1.696 osób** mniej, niż osób zameldowanych, a z informacji będących w posiadaniu Urzędu Miejskiego w Lipsku wynika, że systemem objęto 100 % mieszkańców.

Jeśli chodzi o sposób zbiórki odpadów, to przedstawia się on następująco:

- a) w odniesieniu do właścicieli nieruchomości:
37,78 %, tj. **405 właścicieli** zbiera odpady bez selekcji,
62,22 %, tj. **667 właścicieli** zbiera odpady w sposób selektywny,
- b) w odniesieniu do liczby mieszkańców:
46,78 %, tj. **1.678 osób** zbiera odpady bez selekcji
53,22 %, tj. **1.909 osób** zbiera odpady w sposób selektywny.

Należy pamiętać, że w powyższych danych zawierają się nieruchomości wielolokalowe, tj. spółdzielnia i wspólnoty mieszkaniowe z terenu gminy (łącznie 775 osób). W przypadku tych nieruchomości, w obecnej sytuacji nie ma technicznych możliwości prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów.

5. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1

Właściciele nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne zawarli na terenie gminy Lipsk 44 umowy na wywóz odpadów. Właściciele nieruchomości niezamieszkałych, którzy nie zawarli umów nie stwierdzono.

6. Ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy

W 2018 r. z terenu gminy Lipsk odebrano i zagospodarowano **893,55 Mg** zmieszanych odpadów komunalnych oraz **91,062 Mg** odpadów zebranych w sposób selektywny (papier i tektura, tworzywa sztuczne, szkło, metale), **0,120 Mg** przeterminowanych leków, **1,23 Mg** zużytych opon oraz **15,38 Mg** odpadów wielkogabarytowych i elektrośmieci, a także **16,28 Mg** popiołu i **34,99 Mg** odpadów ulegających biodegradacji.

Osiągnięty **poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania** wyniósł w 2018 r. **0 %**. Oznacza to, że żadne odpady biodegradowalne nie trafiły do składowania, a gmina osiągnęła wymagany poziom, gdyż zgodnie z przepisami, w 2018 r. nie powinien on być większy niż 40 %.

Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła odebranych z obszaru gminy wyniósł **43,94 %** i został osiągnięty, gdyż zgodnie z przepisami w 2018 r. powinien on wynieść co najmniej 30 %.

7. Ilości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu gminy

W roku 2018 bezpośrednio na składowisko odpadów w ZZO w Koszarówce nie trafiły żadne odpady z terenu gminy Lipsk. Tak, jak wspomniano wyżej zmieszane odpady komunalne trafiają zgodnie z zapisami z Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami do **Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów - Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce**, gdzie poddawane są mechaniczno - biologicznemu przetwarzaniu. Do składowania nie kierowano również odpadów o kodzie 19 12 12 (pozostałości po mechaniczno – biologicznym przetwarzaniu zmieszanych odpadów komunalnych). Były one przekazywane z ZZO Koszarówka do PUHP LECH Spółka z o. o., ul. Kombatantów 4, 15-110 Białystok celem poddania ich procesowi R12.

IV. Wnioski

W wyniku przeprowadzonej analizy stanu gospodarki odpadami na terenie gminy Lipsk ustalono, co następuje:

1. Rok 2018 to kolejny rok z deficytem w gospodarowaniu odpadami na terenie Gminy Lipsk - dochody z opłat od mieszkańców nie pokryły poniesionych wydatków. Jak wspomniano wyżej deficyt został sfinansowany z oszczędności zgromadzonych w poprzednich latach oraz z budżetu gminy. Należy się spodziewać, biorąc również pod uwagę ogólnopolską sytuację w sektorze gospodarki odpadami, że koszty zagospodarowania odpadów będą rosły i niezbędne będzie podwyższenie stawek.

2. Trzeba także pamiętać, że na terenie gminy nie ma Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów i należy go, jak najszybciej utworzyć, a to będzie się wiązało z dodatkowymi kosztami. Punkt ma powstać w ramach projektu, który będzie realizował Związek Komunalny „Biebrza”. Projekt będzie dotyczył budowy i wyposażenia PSZOK-ów na terenie gmin – członków Związku. Dla Gmin: Lipsk, Nowy Dwór oraz Dąbrowa Białostocka PSZOK zostanie zlokalizowany na terenie stacji przeładunkowej w Dąbrowie Biał.
3. Niezbędne jest również podjęcie działań w celu zwiększenia liczby mieszkańców zbierających odpady w sposób selektywny. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z roku na rok rośnie, a w 2020 roku powinien wynieść aż 50 %. Wydaje się że najlepiej zadziała na mieszkańców „zachęta ekonomiczna”, czyli zwiększenie różnicy między stawkami opłat za zbiórkę odpadów niesortowanych i sortowanych, tak aby zachęcić mieszkańców do zbiórki selektywnej. Należy również rozważyć wprowadzenie pośredniej stawki tam, gdzie nie ma technicznych możliwości prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów, czyli na terenie nieruchomości wielolokalowych.
4. W związku z rozszerzeniem katalogu odpadów zbieranych w sposób selektywny o popiół oraz odpady ulegające biodegradacji niewielkiemu zmniejszeniu uległa ilość odpadów zmieszanych. Nie przełożyło się to niestety na obniżenie kosztów funkcjonowania systemu w związku z tym, że generalnie wzrosły koszty zarówno zagospodarowania odpadów, jak również ich transportu.
5. W celu sprawdzenia szczelności systemu należy przeprowadzić kontrole zarówno nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, nieruchomości niezamieszkałych oraz firm odbierających odpady komunalne z terenu gminy Lipsk.

Sporządziła:

Anna Czarnecka - Orpik